

Inventering av invasiva vattenväxter i Nättrabyån

2023

Länsstyrelsen
Blekinge

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

Titel: Inventering av invasiva vattenväxter i Nättrabyån
Författare: Ursula Zinko
ISSN: 1651-8527
Rapportnummer: 2024:5
Diarienummer: 511-4717-2023
Utgivningsår: 2024
Omslagsbild: Nättrabyån är ganska påverkad genom rensning och delvis rätning.
Foto: Ursula Zinko.

Förord

Invasiva främmande arter är sådana arter som av människan introducerats i en ny miljö där de sprider sig av egen kraft och på olika sätt skadar omgivningen. Genom sin förmåga att tränga undan inhemska arter, anses invasiva främmande arter vara ett av de absolut största hoten mot biologisk mångfald. Vattenpest (*Elodea canadensis*) och smal vattenpest (*Elodea Nuttallii*) är exempel på främmande arter som kan utgöra hot mot biodiversiteten de vatten de sprider ut sig. Dessa båda arter är akvarieväxter som har introducerats i svenska vatten genom att människor har tömt ut akvarier. Länsstyrelsen Blekinge har ett behov av att kartlägga utbredningen av vattenpestarter i länet så att snabba åtgärder kan sättas in tidigt i etableringsfasen. Länsstyrelsen arbetar tillsammans med andra myndigheter och olika aktörer med åtgärder för att upptäcka och aktivt hindra spridningen av invasiva främmande arter.

Hela Nättrabyåns huvudfåra nedströms Stora Åsjön utgör ett riksintresse för naturvården. Rinnande vatten utgör en av de största spridningsvägarna för invasiva främmande arter genom att det kan transportera både frön och växtdelar långa sträckor. Arbetet med bekämpning och hindrande av spridning av invasiva främmande arter är därför prioriterat i och i närheten av vattendrag. Denna rapport om inventering av invasiva vattenväxter i Nättrabyån har tagits fram av Väg och Miljö i Karlstad AB på uppdrag av Länsstyrelsen Blekinge. Bekämpning och övervakning av vattenpest och smal vattenpest är en del av arbete med att uppnå flera olika miljömål, bland annat *Levande sjöar och Vattendrag* och *Ett rikt växt och djurliv*.

Arbetet finansieras genom anslag från Havs- och Vattenmyndigheten. Författaren ansvarar för innehållet i rapporten.

Karlskrona 2024-02-13

Lina Allesson
Handläggare IAS länsstyrelsen
Blekinge

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

Innehåll

INVENTERING AV INVASIVA VATTENVÄXTER, BRÄKNEÅN	1
FÖRORD	3
SAMMANFATTNING	6
BAKGRUND	7
SYFTE MED INVENTERINGEN	7
METODIK	8
Inventering	8
Registrering av data	8
Bekämpning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
RESULTAT	10
Vattenpest	11
Övriga invasiva arter	18
Gul skunkkalla	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Jättebalsamin, spirea och bergklint ...	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Potentiella habitat för vattenpest	24
Bekämpning av vattenpest	24
DISKUSSION	25
Vattenpest	25
Potentiella habitat för vattenpest	27
Övriga invasiva arter	27
Framkomlighet på Bräkneån	27
Bekämpning av vattenpest	Fel! Bokmärket är inte definierat.
REFERENSER	29
BILAGA 1 – FYND AV VATTENPEST	30
BILAGA 2 – LÄMPLIGA HABITAT FÖR VATTENPEST	32
BILAGA 3 – EJ FRAMKOMLIGA STRÄCKOR	FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.

Sammanfattning

Sommaren 2023 inventerades ca 15 kilometer av Nättrabyån från Tving ner till mynningen. Dessutom inventerades ett biflöde vid Tving som leder från dammarna varifrån vattenpest är känd ifrån sedan tidigare ner till Nättrabyån. Denna sträcka är drygt en kilometer.

Alla invasiva vattenväxter skulle registreras. Även invasiva strandväxter som observerades registrerades. Utbredningen och vilket djup de växer på skulle noteras. Enstaka plantor av vattenpest skulle plockas upp under inventeringen. Fokus låg på vattenväxter varför inventeringen gjordes genom att transportera sig nedströms Nättrabyån på SUP-bräda samt med gummibåt i mynningsområdet.

Följande resultat av inventering och bekämpning av vattenpest kunde noteras:

- Vattenpest hittades inom fyra olika områden inom den inventerade sträckan i Nättrabyån.
- Vattenpest hittades i biflödet vid Tving, alldeles i närheten av dammarna. Nedströms dessa fynd finns inga lämpliga habitat för vattenpest i biflödet ner till där det mynnar i Nättrabyån.
- Vattenpest förekom tätt på flera ställen, men växte också enstaka inblandad i annan vegetation
- Upplockning av vattenpest skedde endast på två lokaler. På en lokal var det endast två plantor. På andra lokalen noterades först några enstaka plantor, men när upplockning påbörjades upptäcktes att vattenpest hade en lite vidare utbredning och att den var heltäckande, varför upplockningen avbröts.
- Ingen vattenpest hittades i mynningsområdet. Däremot hittades ett löst flytande skott i vattnet i kanalen för båtilägningsrampen när inventeringen avslutades och gummibåten togs upp. Det är mycket oklart var detta flytande skott kan komma ifrån.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Blekinge län arbetar sedan flera år tillbaka med bekämpning av invasiva arter både på land och i vatten. Invasiva växter breder ut sig allt mer i den svenska naturen, varför flera Länsstyrelser har prioriterat arbetet med invasiva arter. För att kunna prioritera arbetet behövs ett ökat kunskapsunderlag för utbredningen av de invasiva växterna. En invasiv art som är väl spridd i Sverige är vattenväxten vattenpest (*Elodea canadensis*) och Länsstyrelsen vill få kunskap om dess spridning i länets vattendrag.

Vattenpest är inte upptagen på EU:s förteckning över invasiva arter (Europeiska unionen, 2014). Den kom in till Europa innan 1850 och är så allmänt förekommande i Sverige och Europa idag att åtgärder för att utrota den inte är aktuella. Lokalt kan den dock utrotas, till exempel i områden med höga naturvärden, om den anses utgöra ett problem.

Cirka 15 kilometer av Nättrabyån, från Tving och ner till mynningen inventerades (Figur 1). Denna del av Nättrabyån rinner inte genom något skyddat naturområde. Däremot rinner ån mindre än 50 meter öster om Natura 2000-området Skallahultsåsen. Detta område är också skyddat som skogligt biotopskydd för att bevara den ädellövskog som till stor del växer i en brant ner mot Nättrabyån. Inom våtmarksinventeringen är Björkerydssjön inklusive stränder utpekade att ha vissa naturvärden.

Dessutom skulle ett biflöde på drygt en kilometer vid Berg inventeras. Det är sedan tidigare känt att vattenpest växer i flera av kräftdamarna och även i själva vattendraget vid Berg (Bohlin med flera 2022). Förekomsten av vattenpest i detta biflöde skulle närmare kartläggas längs hela sträckningen från Byasjön ner till dess mynning i Nättrabyån.

Syfte med inventeringen

Syftet med att genomföra en inventering av invasiva vattenväxter är att kartlägga var de växer och kartlägga utbredningen av olika arter av invasiva vattenväxter i nedre delen av Nättrabyån. Enstaka plantor av vattenpest skulle plockas upp.

Metodik

Inventering

Cirka 15 kilometer av nedersta delen av Nättrabyån inventerades (Figur 1).

Metodiken var att färdas med SUP-bräda och aktivt söka efter lämpliga habitat för vattenpest längs den angivna sträckan. Mynningsområdet och upp till 300 meter norr om bron på Gamla Dalbyvägen i Nättraby inventerades med gummibåt. Småbåtshamnen som ligger strax uppströms mynningen av Nättrabyån söktes av genom att kratta från kajen mellan bryggorna. Vid bryggorna drogs en kratta efter botten flera gånger i varannan båtplats på båda sidorna av varje brygga. Längs biflödet skedde inventeringen till fots längs med vattendraget. Inventeringen ägde rum 23-28 oktober 2023. Även andra invasiva arter som observerades under inventeringen skulle registreras.

Inventeringen genomfördes av Ursula Zinko och Mikael Andersson.

Registrering av data

Fynd av lämpliga habitat skulle markeras på karta, ges löpnummer, inventeringsdatum och koordinater. I regel har en yta ritats ut vid en lämplig lokal, varför inte koordinater registrerats.

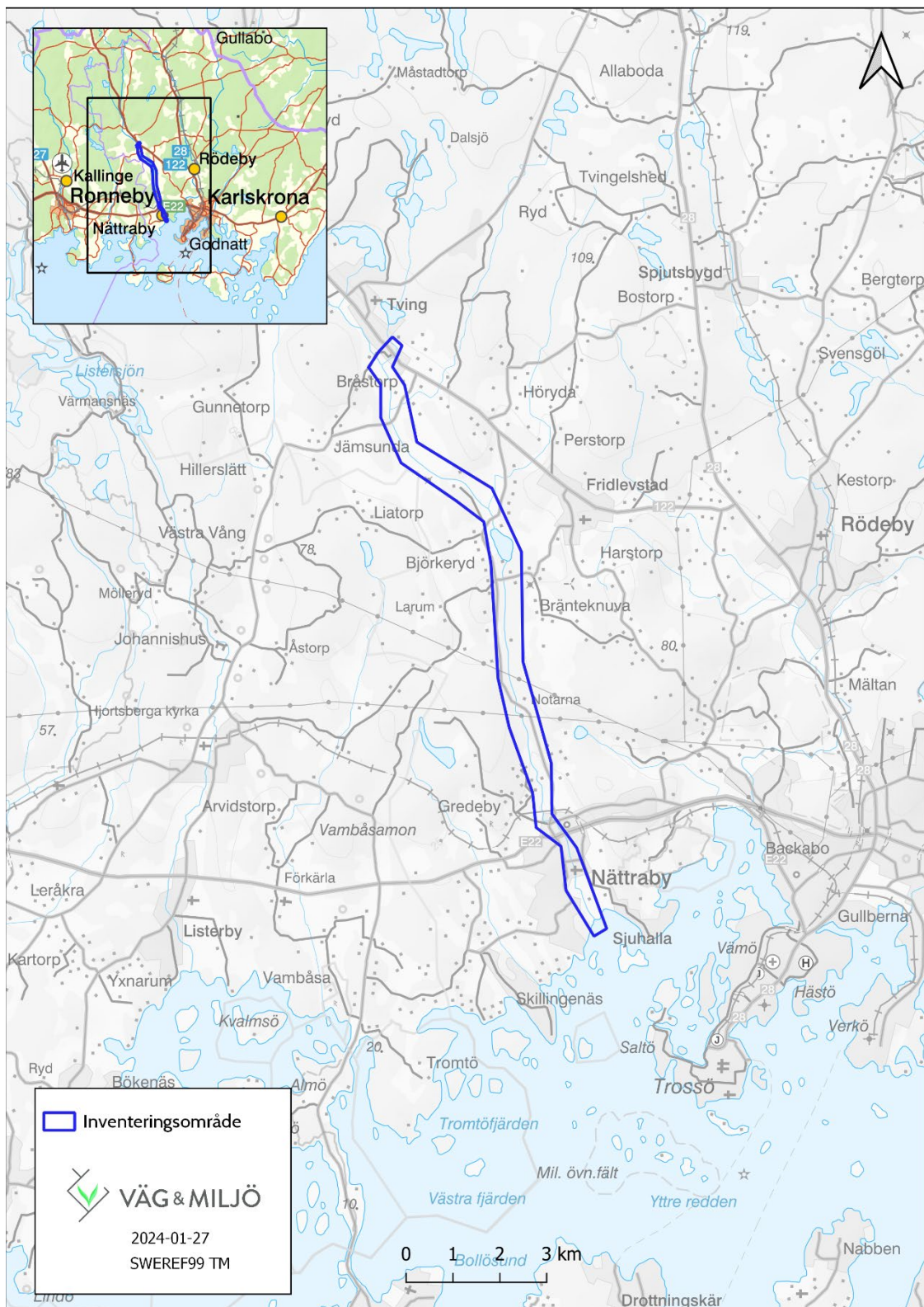
För datainsamling rörande områden med lämpligt habitat användes en mobil med applikationen FieldMaps för ArcGIS i koordinatsystemet SWEREF 99 TM. Noggrannheten i geografisk positionering är mellan 1–2 meter. För produktion av kartor till rapporten justerades vid behov gränser med för att det skulle passa bakgrundskartan, ortofoton i QGIS 3.22.14. Original GIS-data levereras till Länsstyrelsen i samband med leverans av rapporten.

För fynd av vattenpest eller annan invasiv vattenväxt noterades dessutom fynddjup, samt att utbredningen mättes in med hjälp av RTK (Real Time Kinematic) som gav en noggrannhet på mellan 1-2 meter. Alla lokaler har också fotograferats. Fotografierna levereras tillsammans med GIS-data.

GIS-data i form av shapefiler över samtliga fynd av invasiva arter, områden med lämpligt habitat samt sträckor med begränsad framkomlighet levereras till Länsstyrelsen tillsammans med rapporten.

Alla artfynd har rapporterats in till Artportalen (www.artportalen.se).

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

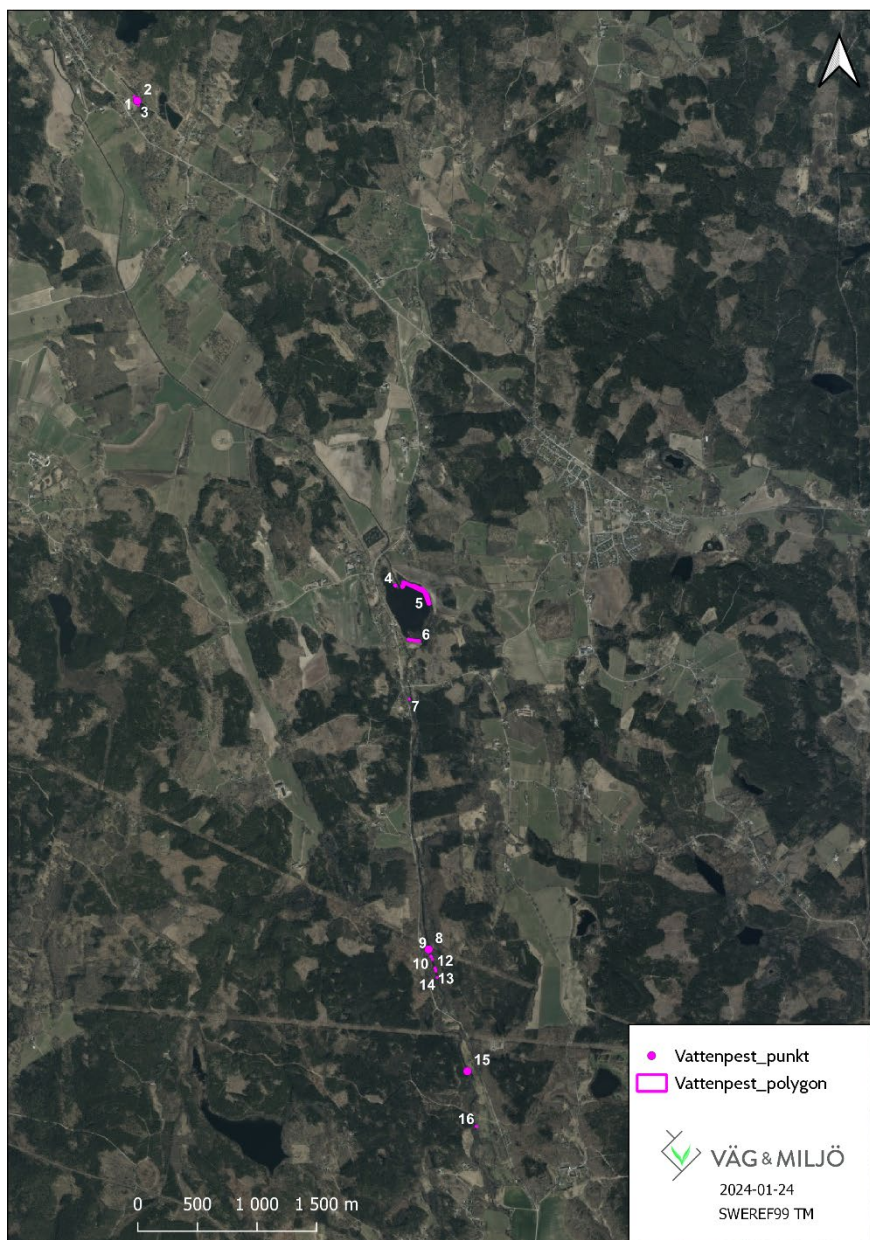

Figur 1. Översiktlig karta som visar sträckan av Nättrabyån som inventerades för att hitta förekomster av invasiva vattenväxter.

Resultat

Den enda invasiva vattenväxten som hittades under inventeringen var vattenpest. 16 fyndlokaler för vattenpest avgränsades. Den hittades dels i biflödet vid kräftdammarna i Berg, dels i Björkerydssjön och längs en sträcka på 4,5 kilometer nedströms sjön i Nättrabyån (Figur 2).

I övrigt hittades spirea, parkslide och jättebalsamin på några få platser längs den inventerade sträckan av Nättrabyån.

Figur 2. Fynd av vattenpest gjordes i biflödet vid Berg, uppe vid kräftdammarna, i Björkerydssjön samt på några lokaler längre nedströms.

Vattenpest

Nedan beskrivs de olika fynden av vattenpest översiktligt. En lite närmare beskrivning av varje enskild fyndlokal ges i bilaga 1.

Biflödet vid Berg

I biflödet från Byasjön till Nättrabyån hittades tre separata förekomster av vattenpest vid kräftdammarna i Berg. Biflödet är här rätat och fördjupat (Figur 3). Vattenpesten täcker hela diket längs två sträckor samt att den växte på en lokal mellan dessa längre sträckor (Figur 4). Uppströms dammarna samt nedströms lokal 3 är bäcken strömmande, stenig och skuggig, vilket innebär att det inte finns lämpliga habitat längre upp- eller nedströms i biflödet. Däremot skulle vattenpesten kunna sprida sig uppströms i diket längs med hela dammanläggningen.

Dessa förekomster bekämpas enklast genom täckning med duk av hela diketets bredd.

Figur 3. Vattenpesten växer i biflödet till Nättrabyån som längs kräftdammarna är rätade och fördjupad så att det har formen av ett dike. Foto: Mikael Andersson.

Figur 4. Tre separata förekomster av vattenpest hittades i biflödet till Nättrabyån vid kräftdammarna vid Berg.

Björkerydssjön

Det fanns rikligt med vattenpest i Björkerydssjön, framför allt längs nordöstra kanten av sjön (Figur 5-6). Ett mindre område med vattenpest fanns också väster om inloppet. I södra delen, där det ser ut att vara en grävd kanal från sjön till ån är det massförekomst av vattenpest. Hela Björkerydssjön är mycket grund och det växer mycket säv, gula näckrosor, stor kransslinga, hornsärv och vattenmöja i sjön. Botten i nordöstra kanten där vattenpesten gick delvis att gå på och var relativt fast.

Inventeringen gjordes runt hela sjöns strand, utan att fler lokaler med vattenpest hittades. Sjön korsades också några gånger varvid vattenpest eftersöktes utan resultat. Det går inte att garantera att det inte växer någon planta av vattenpest på någon mer lokal än inom de utmärkta polygonerna i sjön.

Cirka 700 meter söder om Björkerydssjön finns en mindre förekomst av vattenpest på västra sidan av åfåran (Figur XX). Lokalen med vattenpest ligger i sydvästra delen av en vik, cirka 100 meter nedströms bron över Nättrabyån som utgör Björkerydsvägen och går österut till Fridlevstad. Först påträffades endast den yttre delen av förekomsten varför bekämpning påbörjades. Vid bekämpning genom uppluckning för hand från SUP-bräda upptäcktes att förekomsten var större och gick västerut mot stranden. Bekämpningen avbröts när en hink var full. Den upptagna vattenpesten togs upp på stranden och hölls senare ut i ett skogsområde, en bra bit från ån.

Figur 5. Längs nordöstra stranden i Björkerydssjön finns en längre sträcka med vattenpest som växer i både tätare och glesare bestånd i denna yta. Foto: Ursula Zinko.

Figur 6. Tre separata förekomster av vattenpest hittades i och i anslutning till Björkerydssjön. Cirka 700 meter söder om sjön fanns en mindre förekomst av vattenpest i en vik på åns västra sida.

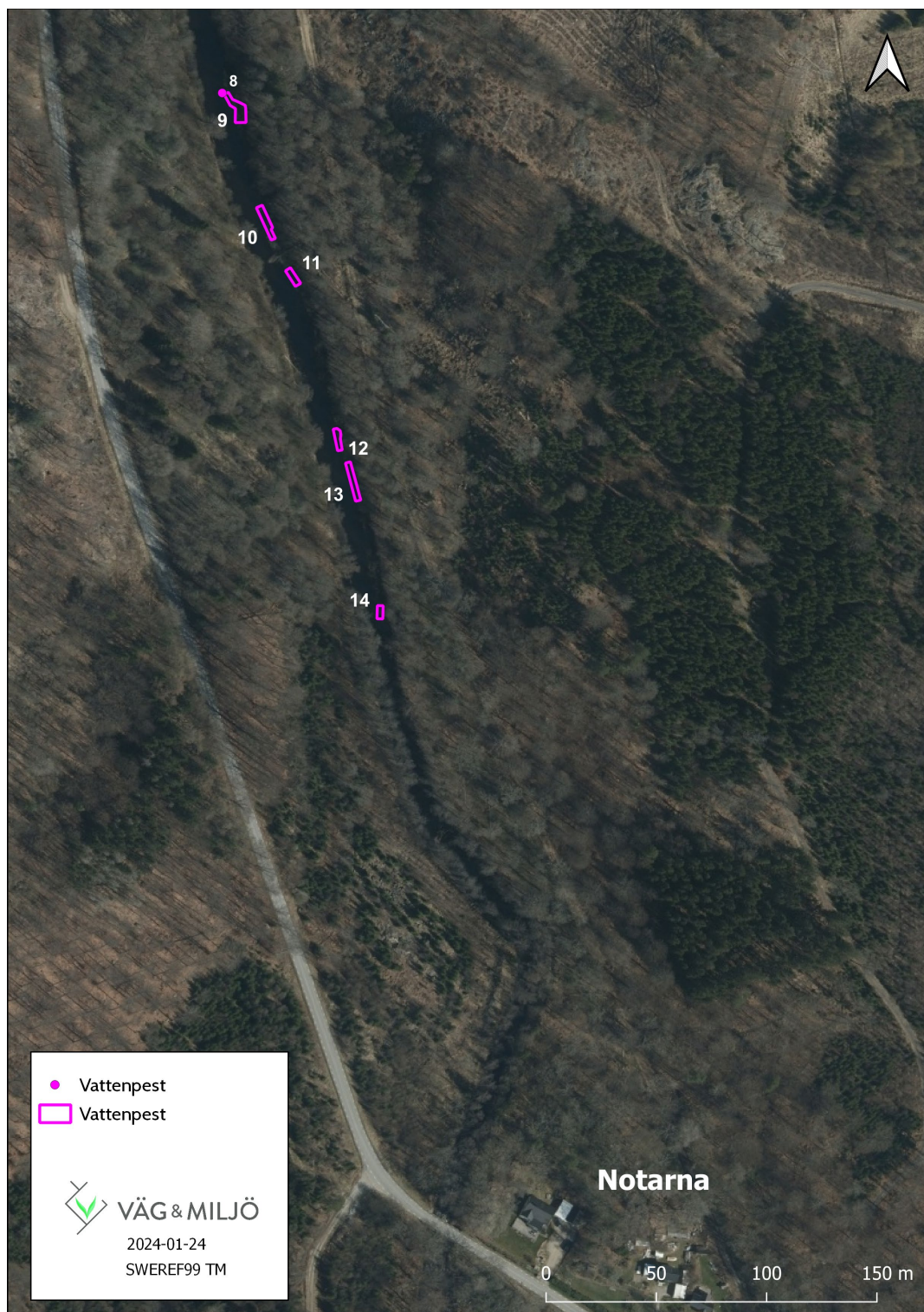
Norr om Notarna

Från cirka 500 meter till cirka 300 meter norr om byn Notarna hittades sju separata förekomster med vattenpest (Figur 7-8). Dessa växer alla längs östra stranden, som är solbelyst under del av dagen. Västra stranden är antagligen för skuggig. Längs den östra strandkanten på den aktuella sträckan växer mycket videbuskar. Vattenpest växer antingen i små vikar mellan videbuskar eller längs ytterkanten av växtligheten, mot åfårans mitt. Vattenpesten växer här delvis tätt och delvis enstaka, inblandad i annan vegetation.

Figur 7. Längs en sträcka av cirka 250 meter, norr om Notarna, växer vattenpest inblandad i vegetation eller längst ut i vegetationskanten, mot åfårans mitt. Foto: Mikael Andersson.

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

Figur 8. Sju separata förekomster av vattenpest hittades längs en sträcka på cirka 300 – 500 meter norr om byn Notarna.

Norr om Kättilstorp

Cirka 800 meter norr om Kättilstorp hittades två plantor av vattenpest på västra sidan av ån. Dessa växte på grund mjukbotten, på 0,1 – 0,3 meters djup. Plantorna växte bland vattenklöver samt enstaka gles bredkaveldun och topplösa (Figur 9, 11). Dessa båda plantor plockades upp.

Längre nedströms, cirka 300 meter norr om Kättilstorp finns en vik på östra sidan av åfåran. Längs strandkanten växer vattenpest på mjukbotten (Figur 10, 11). Vattenpesten växer här på djup med stor spännvidd från 0,3 – 1,3 meters djup. Andra makrofyter som växer på lokalen är gäddnate, gul näckros, sjöfräken och vasstarr.

Figur 9. Vid lokal 15 finns en grund sträcka på cirka 20 meter med mjukbotten på åns västra sida. Två plantor av vattenpest hittades här. Foto: Ursula Zinko.

Figur 10. Lokal 16 utgör en mindre vik på åns östra sida där vattenpest växer längs hela strand-kanten. Foto: Ursula Zinko.

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

Figur 11. Två förekomster av vattenpest hittades norr om Kättilstorp. Cirka 800 meter uppströms Kättilstorp hittades två plantor som plockades upp. En större förekomst av vattenpest växte längs strandkanten i en vik, cirka 300 meter norr om Kättilstorp.

Mynningsområdet

Längs med båda stränderna av Nättrabyån, från bron på Gamla Dalbyvägen och nedströms, finns ett erosionsskydd i vattnet. Innanför detta erosionsskydd finns många små inbuktningar i stranden som ser ut att vara lämpliga habitat för vattenpest. Inga fynd observerades vare sig från gummibåt eller vid inventering till fots på landsidan.

Stranden mitt emot småbåtshamnen där det var betesmark samt vasspartiet längst nedströms på ömse sidor åfåran söktes också av noggrant utan att några fynd av vattenpest gjordes.

Vi hittade dock ett enda, flytande skott av vattenpest när vi gick iland, längst in på båtrampen (Figur 12).

Figur 12. Ett flytande skott hittades längst in på båtrampen i mynningsområdet. Inga andra fynd av vattenpest hittades i mynningsområdet eller i Nättraby.

Övriga invasiva arter

I övrigt observerades spirea, parkslide och jättebalsamin på några enstaka lokaler längs Nättrabyåns stränder under inventeringen.

Spirea

Cirka 290 meter nedströms bron över Nättrabyån på vägen som går mellan Jämsunda och Bråstorp hittades en förekomst av spirea. Den växer längs en sträcka på cirka 20 meter på åns östra strand. Längs denna sträcka är den heltäckande. (Figur 13-14).

Figur 13. Spirea, som var överblommad, växte längs en sträcka på åns östra strand. Foto: Ursula Zinko.

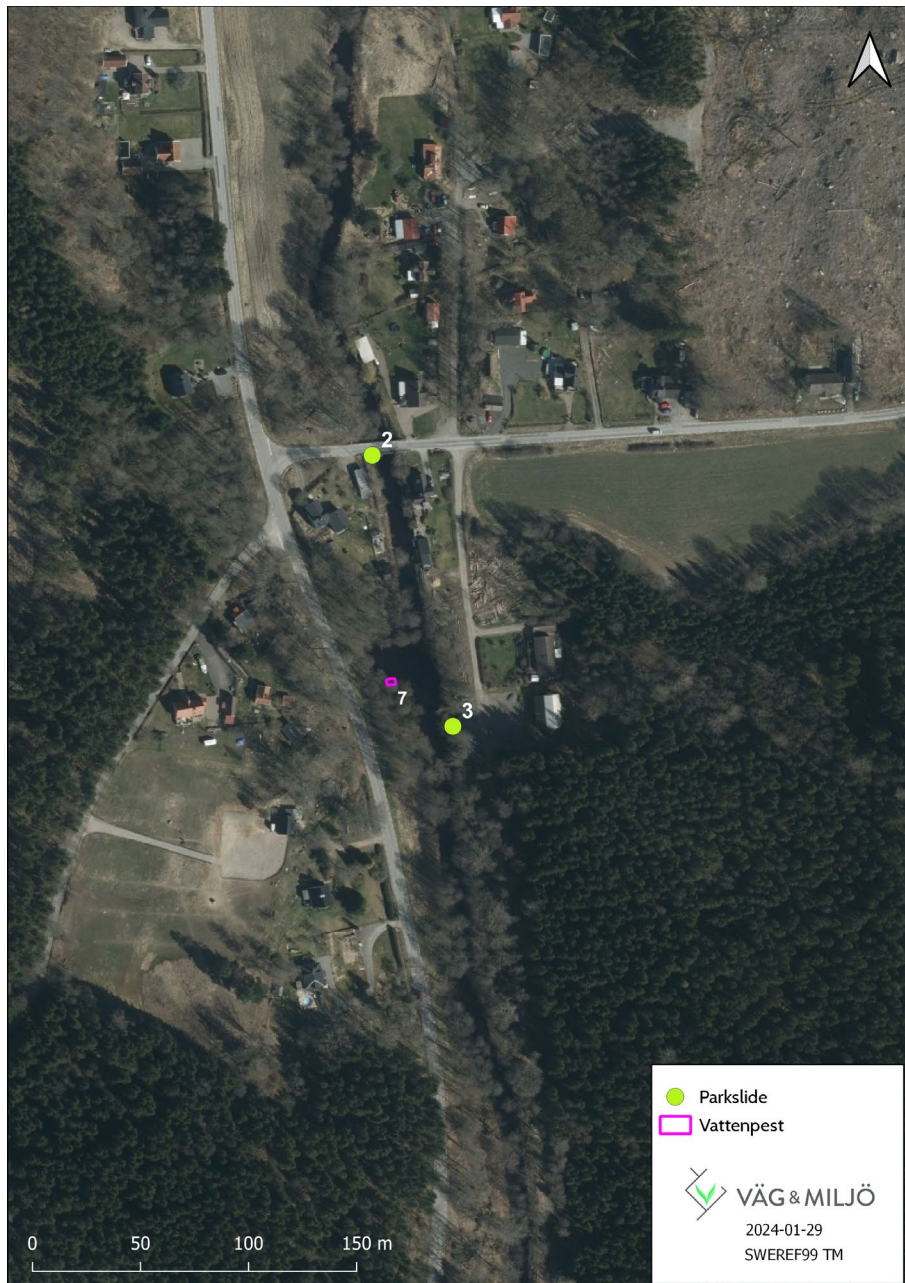
Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

Figur 14. Spirea växte på östra sidan av ån, cirka 290 nedströms bron som åt öster går till Bråstorp.

Parkslide

Två buskage av parkslide hittades i Björkeryd (Figur 15). Ett buskage växte alldeles nedströms södra bron över Nättrabyån i Björkeryd. Buskaget växer i anslutning till en villaträdgård, men ändå på åns västra strand. Det andra buskaget växer på åns östra strand, intill en parkering som hör till MC-klubbhuset i Björkeryd.

Figur 15. Två buskage av parkslide hittades i Björkeryd. Fynd nr 7 av vattenpest visas på karta som referens om var parkslidet växer.

Jättebalsamin

Jättebalsamin har etablerat sig längs Nättrabyån i norra delen av Nättraby, norr om väg E22. Där är den utspridd på flera ställen, på båda sidor av ån och till del i ganska stora områden (Figur 16-17).

Figur 16. Jättebalsamin växer på flera ställen, längs båda sidorna av ån i norra Nättraby, norr om väg E22.

Figur 17. Jättebalsamin på lokal nr 6 i figur 16. Foto: Ursula Zinko.

Potentiella habitat för vattenpest

Totalt avgränsades 50 lokaler med lämpligt habitat för vattenpest. Alla identifierade potentiella habitat för vattenpest presenteras lite närmare i bilaga 2. På grund av att Nättrabyån är påverkad av framför allt rensning av block och sten, men även bitvis av rätning, finns det inte lika gott om lämpligt habitat för vattenpest som i till exempel Bräkneån (Zinko 2024).

Bekämpning av vattenpest

Det var endast en lokal med vattenpest där förekomsten utgjordes av fåtal, enstaka plantor. Det var fyndlokal nr 15 i figur 11. Det växte två plantor där, vilka drogs upp i samband med inventeringen.

Även fyndlokal nummer 7 i figur 6 började bekämpas innan det upptäcktes att förekomsten av vattenpest fortsatte västerut. En hink plockades upp från denna lokal.

I övrigt var vattenpesten riklig och ibland till och med så tät att den får beskrivas uppträda som massförekomst. Enligt instruktionerna bekämpades vattenpest inte inom dessa områden.

Diskussion

Vattenpest

Vattenpest växte vid kräftdamarna i Berg, där den finns i diket som går längs med kräftdamarna (Figur 4). Däremot utgör biflödet inget lämpligt habitat för vattenpest vare sig uppströms eller nedströms kräftdamarna. Dessa lokaler bekämpas lättast genom att spanna duk över biflödet där vattenpesten växer.

Fyndlokalerna 4-7 (Figur 6, 18) som ligger i Björkerydssjön samt lite söder om sjön utgör alla massförekomster. Vattnet är stillastående på alla dessa lokaler. Bekämpning med duk på botten skulle vara möjligt att genomföra här. Sjön är mycket grund, framför allt längs den nordöstra stranden där vattenpest växer. Däremot är ytan där den växer här relativt stor. Lokal nummer 6 i södra änden av sjön utgör en egen kanal och här är det lättast att täcka över kanalen med duk. Det är mycket sankt runt kanalen, svårgått. Snöskor är att rekommendera om arbete ska utföras i detta område. Lokal nummer 7 är en liten, grund vik med stillastående vatten där det även borde gå att lägga duk på botten.

Figur 18. På fyndlokal 7 växer vattenpest tätt i ett litet område, en vik på västra sidan av ån, där det skapas ett bakvatten bakom en vegetationsbård. Foto: Mikael Andersson.

Fyndlokalerna 8 – 14 ligger relativt tätt på en sträcka av cirka 250 meter (Figur 8). Vattenpesten var bitvis tät eller så växte den inblandad i annan vegetation. Det finns stor risk för spridning vid upplockning av vattenpest på dessa lokaler eftersom vattenpest i flera fall växer i ytterkanten på växtligheten, mot åfårans mitt. Täckning av botten kan vara svårt eftersom det växer så mycket annan vegetation på platsen. Dessutom börjar botten på flera ställen slutta där vattenpesten växer i ytterkanten av vegetationen. En möjlighet skulle vara att ha dukar på vattenytan i ramar som går att förankra längs strandkanten.

Fynd nummer 15 av vattenpest växte i mycket grunt vatten på västra sidan av åfåran (Figur 11). I övrigt växte framför allt vattenklöver på lokalen. Vattenpest skulle mycket väl kunna återetablera sig på lokalen. Det är dock skugga på platsen under en stor del av dagen, vilket missgynnar vattenpesten. Det grunda partiet utgör en liten vik som sträcker sig cirka 20 meter. Hela denna vik utgör lämpligt habitat för vattenpest och utgör lokal nummer 16 i figur 22. Om vattenpest återetablerar sig på gör den antagligen det glest, med enstaka plantor varför dessa skulle kunna plockas upp. Om massförekomst skulle uppstå går det bra att under vegetationsperioden täcka denna grunda vik med duk.

Det sista fyndet av rotad vattenpest gjordes på lokal nummer 16 (Figur 11) som utgjorde en liten vik längs åns östra strand. Vattenpest växte delvis tätt längs hela strandkanten, och delvis inblandad i annan vegetation runt hela denna lilla vik. Att den växer inblandad i annan vegetation gör den lite svårare att bekämpa. Möjligen kan det ändå fungera med duk på botten, som kan behöva kompletteras med duk på ram.

Det lösa skottet av vattenpest som hittades längst in på båtrampen förvånade inventerarna eftersom inga fynd av vattenpest hade gjorts i Nättraby eller i mynningsområdet. Det är omöjligt att säga varifrån detta skott kom. Gummibåten användes endast denna dag under inventeringen och eftersom ingen vattenpest hade hittats tidigare under dagen är det osannolikt att skottet skulle ha dragits med båten. Skottet kan ha drivit in från längre ut i viken, utanför mynningen av Nättrabyån eller kommit med någon annan båt in i hamnen. Vattenpest finns dock inte allmänt i Blekinge skärgård utan har längs kusten i Blekinge län endast hittats strax utanför Bräkneåns och Mörrumsåns mynnningar.

Potentiella habitat för vattenpest

Nättrabyån är mycket påverkad av rensning av sten och block samt rätning. Ån är delvis mer som en kanal än ett vattendrag, vilket bidrar till att det inte finns så många lämpliga habitat för vattenpest att växa på, jämfört med till i exempel Bräkneån (Zinko 2024). Det finns inte lika många bakvatten bakom block, lågor och inte heller lika många små vikar. Vattenpest har lyckats etablera sig inne bland annan vegetation där det är stillastående till stillaflytande vatten. Björkerydssjön bidrar till förekomsten av lämpligt habitat. Hela sjön utgör lämpligt habitat, varför det var förvånande att vattenpesten ändå hittades i en mindre del av sjön.

I mynningsområdet finns det gott om lämpliga habitat för vattenpest, varför vi var förvånade över att vi inte hittade några rotade bestånd av vattenpest där.

Det var också förvånande att vattenpest inte växte mellan erosionsskyddet och stranden. Sommartid går det in lite större turistbåtar i ån upp till nära bron på Gamla Dalbyvägen, vid kyrkan. Möjligtvis orsakar dessa svallvågor eller sug som gör att vattenpest inte kan etablera sig där.

Övriga invasiva arter

Av de tre övriga invasiva arter som hittades ser jättebalsamin ut att ha en mycket aktiv spridning längs ån. Fyndlokal nummer 6 (Figur 16) utgjordes till exempel av en enda planta, men fler skulle kunna etablera sig på platsen. Som tur är hittades den dock endast i norra Nättraby. Fyndlokal nummer 4 (Figur 16) som är den största förekomsten omfattar till del massförekomst. Alla dessa lokaler med jättebalsamin skulle behöva bekämpas samtidigt för att få bukt med problemet.

Spirea och parkslide observerade endast på mycket begränsade sträckor (Figur 14-15). Om dessa bekämpas i detta skede förhindras spridning till längre sträckor längs Nättrabyån.

Framkomlighet på Bräkneån

På grund av den kraftiga rensningen och även rätningen på flera ställen av Nättrabyån är det relativt lätt att ta sig fram med SUP-bräda på ån, jämfört med till exempel Bräkneån (Zinko 2024). Det finns lågor här och där som behöver passeras och växtlighet som nästan täcker hela åfårans bredd. Dessutom finns det vissa sträckor med videbuskage som växer långt in över åfåran, men det gick att ta sig fram på vattnet förbi dessa. Det fanns en sträcka där det inte gick att paddla SUP-bräda och det var

vid Kättilstorp och närmare 400 meter nedströms (Figur 19). Detta utgörs av en fors med kvillområde och utgör därmed inget lämpligt habitat för vattenpest, smal vattenpest eller sjögull och behöver därför i framtiden inte inventeras vid eftersök av dessa invasiva vattenväxter.

Figur 19. Den markerade sträckan utgör ett forsparti med kvillområde där det inte går att ta sig fram på SUP-bräda och som inte heller utgör ett habitat för vattenpestar.

Referenser

Litteratur

Bohlin L., Nordfeldt S., och Tuomola L. 2022. Inventering av vattenpest. Återbesök på fyndplatser i Blekinge län. Länsstyrelsen i Blekinge län. Rapport 2022:3.

Zinko 2024. Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån. Länsstyrelsen i Blekinge län. Rapport, in press.

Digitala källor

Artportalen (www.artportalen.se)

EU-förordningen 1143/2014 av den om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. [eu-listade-invasiva-frammande-arter-vaxter.pdf](#) (naturvardsverket.se)

Bilaga 1 – Fynd av vattenpest

Nedan presenteras områdena med fynd av vattenpest närmare (Figur 12-15) tillsammans med kommentarer till områdena i tabell 1.

Tabell 1. Nedan anges antal plantor, mängd, djupangivelse, fynddatum och andra uppgifter om lokalen. Siffrorna i kolumnen Id anger fyndnummer och motsvarar numren i figurerna 4, 6, 8 och 11.

Id	Mängd	Kommentar	Åtgärd	Datum
1	Massförekomst	Ca 0,7 m djupt. Massförekomst, tätt mellan plantorna. Bra miljö för arten, öppet, något djupare och solexponerat.		28-10-2023
2	1 m ²	Ca 0,3 m djupt. Vid inlopp till trumma under elskåp.		28-10-2023
3	Massförekomst	Cirka 0,3 m djupt. Lerbotten.		28-10-2023
4	Spridda förekomster	0,6 - 0,8 m djupt. Enstaka. Mjuk-sandig botten. Andra växter på lokalen: gul näckros, hornsärv, kransslinga, vattenmöja.		26-10-2023
5	Riklig, delvis massförekomst	0,3 - 0,7 m djupt. Längs kanten. Delvis massförekomst. Sandig lerbotten. Går att stå på botten och sjunker bara ner lite.		26-10-2023
6	Massförekomst	0,5 m djupt. Stor förekomst i hela bifåran, även i de delvis igenvuxna partierna.		26-10-2023
7	Tätt	0,3-0,6 m djupt. Mjukbotten. Annan växt på lokalen: sjöfräken.	En hink upplockad. Visade sig sedan vara betydligt mer vattenpest här än vad vi först trodde.	26-10-2023
8	Enstaka plantor	Ca 0,8 m djupt. Enstaka plantor bland pilblad, bakom rugge av mannagräs.		27-10-2023
9	Enstaka plantor	0,5-0,7 m djupt. Enstaka plantor. Växer längs östra strandkanten och en bit ut i ån, bland mannagräs och pilblad.		27-10-2023
10	Enstaka till tätt	0,2 - 0,5 m djupt. Mjukbotten. Andra växter på lokalen: stor igelknopp, mannagräs.		27-10-2023
11	Enstaka till tätt	0,6 -0,9 m djupt. Mjukbotten. Mellan fält med mannagräs. Andra växter på lokalen: stor igelknopp.		27-10-2023
12	Glest bestånd	0,3-0,6 m djupt. Flertalet plantor i mannagräsrugge med stor igelknopp.		27-10-2023

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

Id	Antal/Yta	Kommentar	Åtgärd	Datum
13	Tätt	0,3 - 0,5 m djupt. Mjukbotten. Tätt men ej massförekomst. Andra växter på lokalen: gäddnate, stor igelknopp.		27-10-2023
14	Glest till tätt	0,2 - 0,5 m djupt. Mjukbotten. Andra växter på lokalen: mannagräs, stor igelknopp, sjöfräken.		27-10-2023
15	2 plantor	Ca 0,2 m djupt. Vattenpest upptagen. Mjukbotten. 0,1 - 0,3 m. Bland vattenklöver. Andra växter på lokalen: bredkaveldun, topplösa.	Upplockade	27-10-2023
16	Glest till tätt	0,3-1,3 m djupt. Mjukbotten. Andra växter på lokalen: gäddnate, vasstarr, gul näckros, sjöfräken.		27-10-2023

Bilaga 2 – Lämpliga habitat för vattenpest

Nedan redovisas de områden i Nättrabyån som har identifierats utgöra lämpliga habitat för vattenpest att etablera sig (Tabell 2, Figur 20-24).

Tabell 2. Nedan beskrivs kort de områden som har avgränsats för att vara lämpliga habitat för vattenpest.

id	Area	Kommentar
1	795,7	Stillastående vatten i damm med svalting och gäddnate. Mjuk sandbotten
2	940,3	Djupare vatten med gäddnate. Förekomst av vattenpest i södra delen innan grusvägen.
3	4,0	Svagt rinnande vatten längs västra åkanten. 0,5 - 0,8 m djup. Svalting, jättegroe.
4	2,4	Litet bakvatten på västra sidan av ån, bakom sävrugge. En planta gul näckros.
5	1,8	Litet stilla bakvatten uppströms en 1,5 m utgående bank från västra sidan. Ca 0,6 m - 0,8 m djup. Inga vattenväxter så möjligen tveksam växtplats för vattenpest.
6	55,0	0,1-0,3 m djupt vid biflöde västra sidan. Potentiellt stundtals strömmande vatten. Lerig botten.
7	1,8	Nedströms en sävsamling, bakvatten. 0,5 - 0,8 m djup. Gul näckros, mannagräs stor igelknopp.
8	128,5	En kanal in med stillastående vatten, mjukbotten.
9	68,6	Östra strandkanten. 0,1 - 0,3 m djupt. Sand. Mannagräs, vattenblink, lånke. Vattenpest skulle lätt kunna fastna och etablera sig här.
10	27,4	Bakvatten med stillastående vatten. Förekomst av gul näckros och bredkaveldun
11	227,8	Finns sparsamt med vattenpest i området som har potential att breda ut sig. Möjligen begränsas pesten av skugga. Sjöfräken, stor igelknopp 0,3-0,7 m djup.
12	21,8	Västra åkanten. 0,5 - 0,8 m djup. Sandig, lerig botten. Sjöfräken, gul näckros.
13	23,4	Mjukbotten. 0,5 - 0,8 m djup. Lånke. Gul näckros.
14	51,9	Mer långsamt flytande/stillastående vatten med pilblad, sjöfräken, mannagräs och stor igelknopp. 0,3-0,7 m
15	78,3	Mer långsamt flytande/stillastående vatten med pilblad, sjöfräken, mannagräs och åkermyntha. 0,2-0,7 m.

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

id	Area	Kommentar
16	117,1	Grunt, 0,1-0,3 m djup. Lugnt strömmande vatten med 2 plantor av vattenpest, växandes bland vattenklöver.
17	189,1	0,1-0,7 m djup. Bank av sediment och du som ansamlat sig och bildar bakvatten längs västra sidan. Mannagräs, bredekaveldun, vattenklöver, sjöfräken.
18	6,3	Lugnflytande parti med vattenklöver på västra sidan om åfåran. Strax efter fiskfälla.
19	21,7	0,2-0,7 m djupt. Lerbotten. Bakvatten i en minivik nedströms vass.
20	51,6	0,2-0,5m djupt. Lera. Mynningen mot ån av detta bakvatten kan vara intressant. Längre in mot stranden blir det för mörkt. Bredekaveldun, topplösa, besksöta.
21	3,8	Lite, grund (0,3-0,6 m) vik - båtplats. Intill finns en rugge av vattenklöver.
22	11,5	0,3-0,7 m djupt. Lerbotten. Vattenklöver, mannagräs.
23	8,2	0,1-0,7 m djupt. Lera. Topplösa, stor igelknopp, vecketåg, vintergröna (trädgårdsväxt).
24	17,6	0,5-1,0 m djupt. Lera. Gled vass topplösa vattenklöver gul näckros
25	26,1	0,3-0,8 m djupt. Liten, relativt grund minivik med vattenklöver.
26	44,1	0,3-1,0m djupt. Lera. Fackelblomster samt enstaka vattenklöver och mannagräs.
27	68,9	0,5 - 1,0 m djupt. Längs en brygga på västra sidan.
28	69,2	0,5-1,0m. Lera. Jättegröe.
29	61,5	0,7-1,0m djupt. Stenigt, annars lera. Lite skuggigt. Inte självklart habitat men bedömer att vattenpest skulle kunna etablera sig.
30	394,6	Flera bryggor och relativt stenigt, annars lera. Flera bryggor i dåligt skick. Vattenpest kan etablera sig men inte självklart habitat.
31	184,4	1,5 - 2 m djupt. Vattenpest kanske kan etablera sig om det inte står båtar på alla platser och skuggar.
32	22,6	Liten båtplats innanför spontning. 1-1,3 m djup.
33	16,8	Lämplig vik vid bryggan. 0,7 - 1,0 m djupt.
34	77,1	Lämplig båtbygga 0,7 - 1,3 m djupt.
35	8,3	0,3-0,7 m djupt. Lera. Minivik in i betesmarken.
36	17,6	0,1 - 0,7 m djupt. Lera. Minivik vid mynning från bäck/sänka i betesmarken.
37	80,9	0,3-0,7 m djupt. Småflikig strandkant.
38	1779,2	Inre kanten av småbåtshamnen skulle kunna vara lämpligt habitat för vattenpest. 1,0 - 1,5 m djupt.
39	5,9	0,5 - 0,7 m djup. Glest med vass.

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

id	Area	Kommentar
40	113,7	0,5 - 0,7 m djup. Glest med vass.
41	470,3	0,3 - 0,7 m djupt. Småflikig strandkant där vattenpest skulle kunna etablera sig.
42	270,1	0,5 - 0,7 m djup. Bitvis minivikar i vassen och glesare med vass.
43	102,6	0,5 - 0,7 m djupt. Tidvis minivikar i vassen och glesare vass.
44	469,7	0,3m - 0,7m djupt. Mjukbotten. Gles, lägre vass. Vattenpest kan fastna här.

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

Figur 20. Områdena 1 – 6 med lämpligt habitat där vattenpest skulle kunna etablera sig i Nättrabyån.

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

Figur 21. Områdena 7 – 11 med lämpligt habitat där vattenpest skulle kunna etablera sig i Nättrabyån.

Inventering av invasiva vattenväxter, Nättrabyån

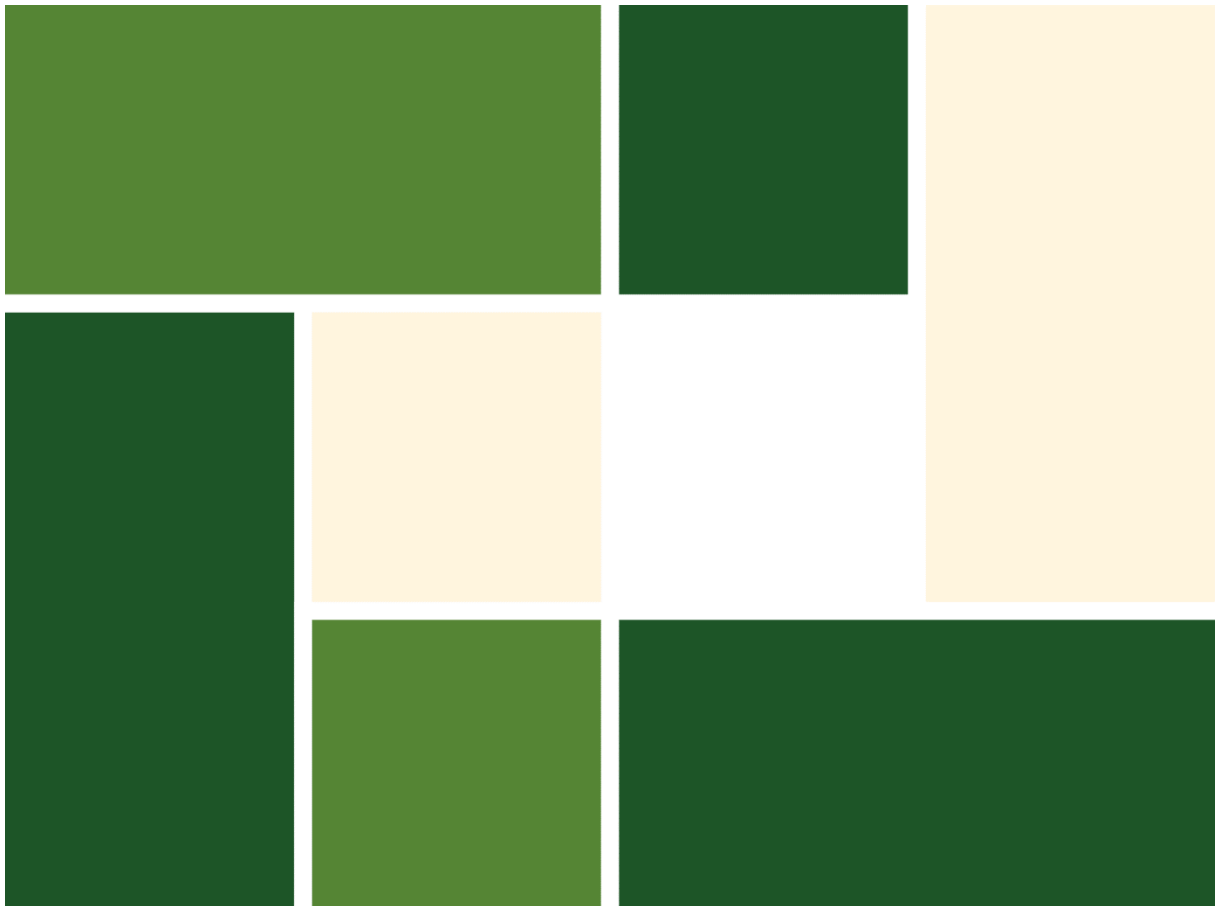
Figur 22. Områdena 12 – 17 med lämpligt habitat där vattenpest skulle kunna etablera sig i Nättrabyån.

Figur 23. Områdena 18 – 30 med lämpligt habitat där vattenpest skulle kunna etablera sig i Nättrabyån.

Figur 24. Områdena 31 – 44 med lämpligt habitat där vattenpest skulle kunna etablera sig i Nättrabyån.

Länsstyrelsen
Blekinge

www.lansstyrelsen.se/blekinge